

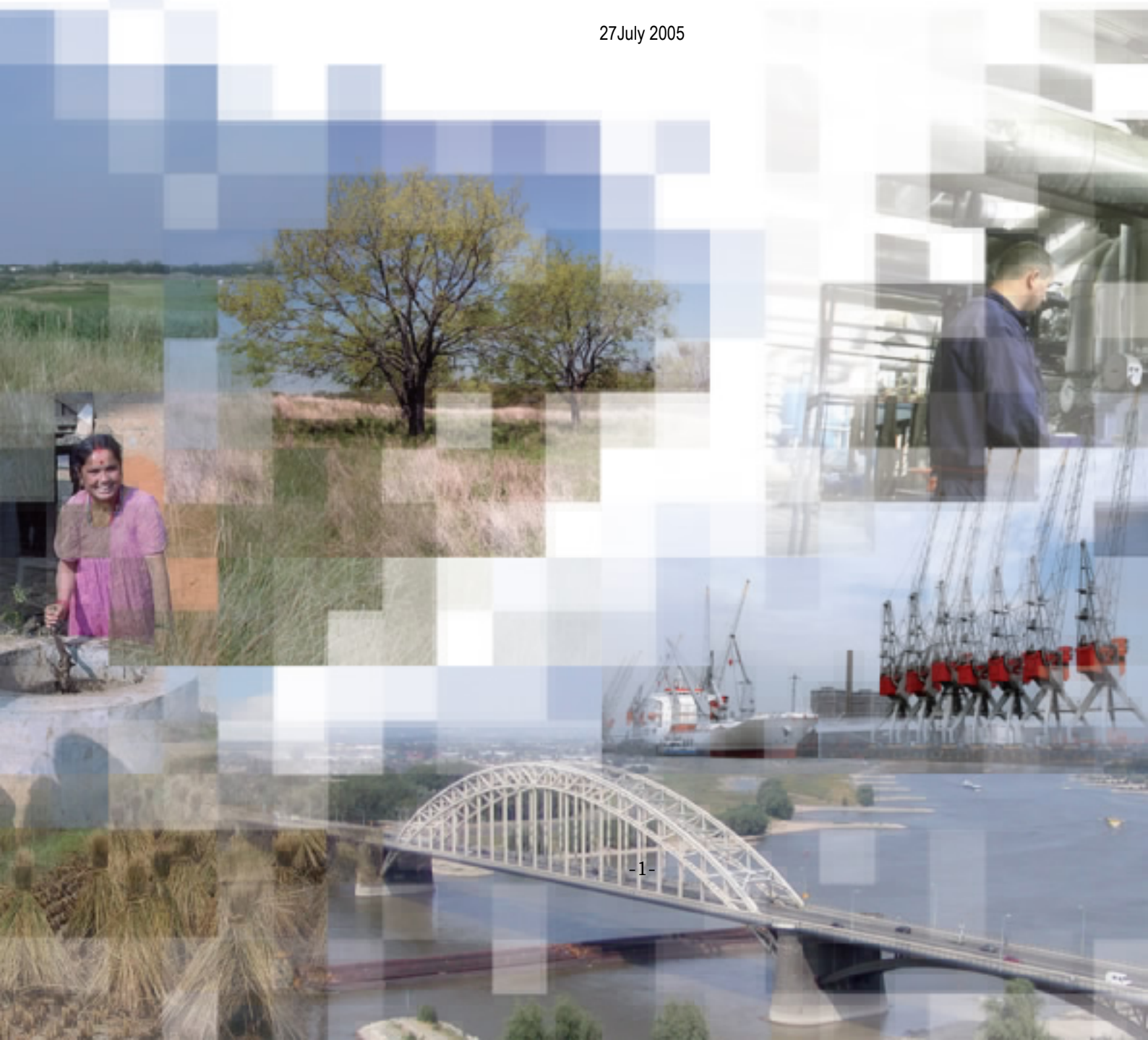

Netherlands Commission for
Environmental Assessment

Commentaar op Voorstel voor Ondersteuning van Nationale Verenigingen van m.e.r. Deskundigen in het Congo-bassin en de Grote Meren Regio

Memorandum by the NCEA

27 July 2005

Draft Advice of the Secretariat

To DGIS/DMW
Attn Rob van den Boom
CC
From Reinoud Post en Petrie van Gent (Technisch secretarissen – Commissie m.e.r.)
Date 27 juli 2005
Subject **Commentaar op voorstel voor ondersteuning van nationale verenigingen van m.e.r. deskundigen in het Congo-bassin en de Grote Meren regio.**

Secretariaatsadvies van de Commissie m.e.r.

Advies 2005-11

1. **ACHTERGROND**

Sinds enkele jaren bestaat er een samenwerkingsrelatie tussen de Commissie m.e.r en het Ministerie van Milieucoördinatie (MICOA) in Mozambique. Hierbij ondersteunt de Commissie MICOA bij het effectiever maken van het instrument milieueffectrapportage in Mozambique, zowel in de regelgeving als in de praktijk. N.a.v. de resultaten die hiermee in Mozambique zijn bereikt, vroeg de sector specialist Milieu van de Nederlandse Ambassade te Maputo eind 2004 aan de Commissie (i.c. Reinoud Post) of vergelijkbare ondersteuning ook gegeven zou kunnen worden aan andere landen in de Zuid-Afrikaanse regio. Op basis van deze vraag heeft de Commissie met verschillende landen in die regio contact gezocht om een indruk te krijgen hoe de verschillende m.e.r.-systemen functioneren en of er behoefte bestaat aan ondersteuning bij versterking hiervan.

Tegelijkertijd is DGIS bezig om milieuprogramma's voor het Lower Congo Basin en voor het Grote Merengebied te formuleren, waarin mogelijk activiteiten ter versterking van milieueffectrapportage ingebed zouden kunnen worden.

De inventarisatie van de Commissie en de contacten van de Commissie met DGIS en met de overkoepelende m.e.r.-vereniging van Centraal Afrika (SEEAC) hebben er toe geleid dat de laatste een projectvoorstel ter financiering hebben opgestuurd aan DGIS/DMW t.a.v. de Minister Mw. van Ardenne. Het voorstel *Projet d'Appui au développement des associations nationales pour l'évaluation environnementale en Afrique Centrale* is 20 juli j.l. verstuurd aan DGIS.

DGIS/DMW vraagt nu commentaar van de Commissie op het voorstel van SEEAC.

2. ALGEMENE OPMERKINGEN

(Strategisch) m.e.r. als instrument voor milieubeheer wordt in het Lower Congo Basin sinds kort en op zeer beperkte schaal toegepast. De overheden dienen o.i. op de huid te worden gezeten om de wettelijke uitvoeringsregelingen uit te werken en het instrument conform de wet en regelgeving toe te passen. Druk van donoren is daarbij waarschijnlijk onvoldoende. Druk vanuit de civil society in het betrokken land is zeker zo belangrijk.

Het projectvoorstel is een civil society initiatief dat tot doel heeft de lokale overheden te volgen en te stimuleren op het gebied van m.e.r. en strategisch m.e.r.

Wij onderschrijven een dergelijke aanpak: werken via niet gouvernementele deskundigenorganisaties en via de overheden (zie de notitie van de Commissie over het regionale programma voor het Grote-Merengebied en de Hoorn van Afrika).

Gezien het feit dat veel overheidsdienaren lid zijn van de nationale verenigingen, hebben de nationale verenigingen een ingang bij de overheid. Het is een initiatief dat voortbouwt op het CLEIAA initiatief, ondersteund door DGIS/DMW (i.c. Anneke Wevers).

Gezien de vorm waarin het voorstel is gegoten, moet dit stuk o.i. worden beschouwd als 'identificatienotitie'.

De formuleringsmissie (door SNV) voor het Lower Congo Basin Milieuprogramma heeft haar concept rapport met voorstellen recentelijk ingediend bij DMW (Marion v. Schaik).

DGIS werkt nog aan de formulering van een voorstel voor het milieuprogramma voor het Grote Merengebied. Het SEEAC voorstel beslaat ook deels deze regio en kan dus ook dit milieuprogramma bedienen.

3. SPECIFIEKE OPMERKINGEN

De situatie t.a.v. toepassing van m.e.r. in de genoemde landen verschilt. Het SEEAC voorstel generaliseert. De nationale associaties hebben een op de specifieke situatie van het land toegesneden pakket doelstellingen en een daarbij behorend actieprogramma. Dit programma is voor die verenigingen die al wat langer functioneren beter uitgekristalliseerd dan voor de recent opgerichte verenigingen.

Willen de verenigingen levensvatbaar zijn, dan moet lidmaatschap voor de leden lonend zijn. O.i. zijn ze dat als de verenigingen erin slagen de overheden ervan te overtuigen m.e.r. en strategisch m.e.r. effectief toe te passen. Wij denken dat de verenigingen zijn geholpen met een debat over de daartoe toe te passen strategieën. Een begeleiding in dit debat door externe kennisinstututen als SAIEA en de Commissie lijkt ons daartoe zinvol.

Het voorstel wordt nu gedaan door de regionale koepel van m.e.r.-verenigingen namens de nationale associaties. Als DGIS het voorstel in

principe ter financiering aanvaardt, dan moet het verder worden uitgewerkt, waarbij naar onze mening de focus op de nationale associaties dient te liggen.

Het voorstel geeft aan dat er 10 nationale associaties zijn. Echter, in de bijlage bij het voorstel is nog geen informatie verstrekt over de verenigingen in Guinée Equatoriale en Sao Tomé en Príncipe.

De associaties moeten ons inziens officieel zijn geregistreerd, al was het alleen maar om een bankrekening te kunnen hebben.

De steun wordt voor 5 jaar gevraagd. Daarna moeten de verenigingen o.i. kunnen functioneren op basis van lidmaatschapsgelden. De overgang zou geleidelijk dienen te geschieden: eigen inkomsten zouden gedurende de looptijd van het project progressief de externe 'core funding' moeten verdringen, waarbij de overschietende fondsen uit de voorgestelde ondersteuning o.i. moeten kunnen worden aangewend ter financiering van onderdelen van het actieplan van elke vereniging. Groei van eigen inkomsten zou jaarlijks als voorwaarde moeten worden gesteld voor overdracht van het jaarbudget. SAIEA in Zuidelijk Afrika doorloopt een vergelijkbaar proces van verzelfstandiging.

Het functioneren van een regionale koepel is van belang voor harmonisatie in de individuele landen (hoofdthema van de Paris Declaration van de OECD/DAC). Dit is een 'top-down' doelstelling. Echter, de noodzaak van het functioneren van een regionale koepel moet echter ook vanuit de nationale verenigingen worden gevoeld (bottom-up) wil de koepel duurzaam kunnen functioneren. Een lidmaatschap met contributie (bijv. de eerste drie jaren verplicht, daarna facultatief) moet het belang bewijzen dat nationale verenigingen aan het functioneren van een regionale koepel hechten bewijzen.

4. ADVIES

We adviseren DMW zich te beraden of het in principe bereid is dit initiatief te ondersteunen, en het resultaat van het beraad aan de SEEAC mee te delen.

Indien het antwoord positief luidt, dan adviseren we DMW te bezien of het in kan stemmen met inhoudelijke begeleiding door de Commissie samen met SAIEA. De Commissie kan deze begeleiding alleen geven op basis van fondsen van onze overeenkomst, wanneer DGIS hiermee instemt.

Indien het DGIS de Commissie die begeleiding wil laten verstrekken, dan willen we suggereren dat de Commissie de nationale verenigingen assisteert de actieprogramma's van die verenigingen te toetsen aan de actuele toepassing van m.e.r. in de betrokken landen, zodat prioriteiten kunnen worden geïdentificeerd. We adviseren vervolgens, voordat DGIS tot besluitvorming overgaat, aan de indiener van het voorstel te vragen 1) het voorstel landenspecifiek in te vullen op basis van de geïdentificeerde prioriteiten, en 2) de onder 'specifiek' genoemde punten in het voorstel mee te nemen.

We stellen financiële begeleiding voor vanuit een regionale projectbeheerder. Dat zou IUCN-BRAC (regionaal bureau Centraal Afrika) kunnen zijn.